

Sygn. akt III CZ 26/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)
SSN Barbara Myszka
SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Z. M.
przy uczestnictwie E. P.
o zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 26 czerwca 2014 r.,
zażalenia wnioskodawczyni
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 15 stycznia 2014 r.

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie,**
- 2) pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego sądowi, który wyda orzeczenie kończące
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 15 stycznia 2014 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w K. XV Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w M. z dnia 27 sierpnia 2013 r., wydane w sprawie z wniosku Z. M. z udziałem E. P., w przedmiocie stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie własności oznaczonej nieruchomości, zniósł postępowanie prowadzone przed Sądem Rejonowym począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej. W ocenie Sądu Okręgowego od dnia 1 stycznia 2013 r. postępowanie przed Sądem Rejonowym dotknięte było nieważnością postępowania z przyczyny przewidzianej w art. 379 pkt 4 k.p.c. Z tym dniem sędzia Sądu Rejonowego w M. M. L., orzekający w rozpoznawanej sprawie, decyzją z dnia 14 listopada 2012 r., wydaną przez podsekretarza stanu działającego z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości, na podstawie art. 75 § 2 pkt 1 i § 3 u.s.p. oraz § 3 pkt 15 lit. e rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych (Dz.U. z 2012 r., poz. 1223), przeniesiony został - bez swojej zgody - na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w K. Odwołując się do poglądu wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2013 r., III CZP 46/13, Sąd Okręgowy przyjął, że wspomniana decyzja była bezprawna, bowiem nie została podjęta przez Ministra Sprawiedliwości a ze względu na tę wadliwość skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa.

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego zażaleniem do Sądu Najwyższego, zarzucając naruszenie art. 379 pkt 4 k.p.c. polegające na błędnym przyjęciu, że w rozpoznawanej sprawie miała miejsce nieważność postępowania ze względu na sprzeczność składu sądu orzekającego z art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 u.s.p., podczas gdy zgodnie z treścią Uchwały Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/2013, pomimo wadliwości przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe przez podsekretarza stanu, taka wykładnia wymienionych przepisów jest wiążąca od chwili podjęcia tej

uchwały i nie dotyczy spraw rozstrzygniętych wcześniej, a także naruszenie art. 61 § 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym polegające na pominięciu Uchwały Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/2013, mającej moc zasady prawnej. Z tych przyczyn wnioskodawczyni wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Rozpoznając zażalenie wniesione na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy kontroluje prawidłowość uchylenia przez sąd drugiej instancji orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego postępowania, bez dokonywania oceny trafności stanowiska sądu drugiej instancji co do *meritum* sprawy. Zakres rozpoznania przez Sąd Najwyższy takiego zażalenia co do zasady obejmuje wyłącznie ustalenie, czy przyjęta przez sąd drugiej instancji przyczyna uchylenia orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania odpowiada jednej z podstaw przewidzianych w art. 386 § 2 lub § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a w przypadku przyjęcia przez sąd drugiej instancji, że w pierwszej instancji miała miejsce nieważność postępowania, kognicja Sądu Najwyższego obejmuje także ustalenie, czy nieważność taka rzeczywiście wystąpiła. Kontrola w tym przedmiocie zatem dotyczy jedynie przesłanek procesowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013/3/41; z dnia 28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013/4/54; z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 168/12, OSNC 2013/5/68; z dnia 19 grudnia 2012 r., II CZ 141/12, niepubl.; z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, nie publ.; z dnia 13 lutego 2014 r., V CZ 3/14, nie publ.).

Skarżąca trafnie odwołuje się do Uchwały Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/2013 (OSNC 2014, nr 5, poz. 49) w której przyjęto, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w związku z art. 75 § 2 pkt 1 u.s.p.

Minister Sprawiedliwości nie może być zastępowany przez sekretarza ani podsekretarza stanu oraz że wykładnia taka jest wiążąca od chwili podjęcia tej uchwały. Błędnie jednak wnioskodawczynie zarzuca Sądowi Okręgowemu pominięcie tej uchwały przy orzekaniu w niniejszej sprawie, skoro została ona podjęta później, niż zaskarżone orzeczenie, wydane w dniu 15 stycznia 2014 r. Oznacza to, że chybiony jest zarzut naruszenia art. 61 § 6 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Niemniej przytoczone w uzasadnieniu cytowanej uchwały względy, przemawiające za przyjęciem, że wykładnia dokonana przez Sąd Najwyższy wiązać ma od chwili podjęcia uchwały, tj. od dnia 28 stycznia 2014 r., nie pozwalają na podzielenie stanowiska, że po dniu 1 stycznia 2013 r. postępowanie przed Sądem Rejonowym, zakończone postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2013 r., dotknięte było nieważnością postępowania przewidzianą w art. 379 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i tym samym prawidłowe jest kasatoryjne postanowienie Sądu drugiej instancji.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. pierwsze w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., postanowił jak w sentencji, orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawiając Sądowi wydającemu rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie (art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹, art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).